

# **Kouvolan kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma**

**Kouvolan kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen  
opetussuunnitelma  
Pdf luotu 21.5.2026**



# SISÄLTÖ

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat 1
2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 3
3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt 4
  - 3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa 4
  - 3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt 5
    - 3.2.1. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus 5
    - 3.2.2. Oppilaan oma äidinkieli 6
    - 3.2.3. Muut kielet 7
  - 3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt 7
4. Toimintakulttuuri 9
  - 4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat 9
  - 4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet 11
5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen 13
6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki 14
  - 6.1. Opetuksen eriyttäminen 14
  - 6.2. Kodin ja koulun yhteistyö 16
  - 6.3. Opiskeluhoolto 16
  - 6.4. Oppilaanohjaus 18
  - 6.5. Suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista 19
7. Oppilaan arviointi 22
8. Todistukset 23
9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana 24



# 1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

*Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohdana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.*

*Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia eli **23,5 h viikossa** ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.*

*Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.*

*Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvälineiden ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.*

## KOUVOLA

Kouvolassa järjestään perusopetukseen valmistavaa opetusta maahanmuuttotilaisille, ei Suomessa syntyneille, esi- ja perusopetusikäisille lapsille ja nuorille, joilla ei ole riittävää suomen kielen taitoa. Heidät ohjataan opiskelemaan valmistavan opetuksen ryhmään tai inklusiiviseen valmistavaan opetukseen. Esi- ja alkuopetusikäiset lapset ohjataan pääsääntöisesti suoraan oman lähikoulunsa joustavan esi- ja alkuopetuksen ryhmään. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan kuntakohtaista valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa.

*Esi- ja alkuopetuksen valmistava opetus järjestetään ensisijaisesti inklusiivisesti oppilaan omassa esiopetusryhmässä tai lähikoulussa, mikä tukee lapsen ryhmäytymistä, koulupolun sujuvaa käynnistymistä ja kiinnittymistä. Oppilas voidaan myös ohjata erilliseen valmistavan opetuksen ryhmään, mikäli se arvioidaan hänen etunsa mukaiseksi. Jokaisen oppilaan tilanne tarkastellaan yksilöllisesti.*

Vuosiluokilla 3–9 valmistava opetus järjestetään ensisijaisesti opetuksen ryhmässä. Mikäli mahdollista, oppilas ohjataan lähellä hänen lähikouluunsa toimivaan valmistavan opetuksen ryhmään. Valmistava opetus voidaan järjestää joustavasti myös osittain tai kokonaan joustavasti inklusiivisena perusopetuksen ryhmässä. Järjestämistapa valitaan oppilaan tarpeiden ja edun mukaisesti. Lisäksi mahdollisuuksien mukaan oppilaan ohjaamisessa kiinnitetään huomiota siihen,

että valmistavan opetuksen ryhmän ikäjakauma muodostuu tarkoituksenmukaiseksi.

Oppilaita integroidaan mahdollisimman varhain valmistavan opetuksen aikana yhteistyöhön muiden oppilaiden kanssa eri oppiaineiden tunneille sekä muuhun koulun toimintaan. Valmistavan opetuksen aikana integrointia tapahtuu oppituntien lisäksi kaikkialla koulun arjessa. Lisäksi tutustutaan lähiympäristöön monipuolisesti. Toimiminen yhdessä muiden luokkien oppilaiden kanssa tukee maahanmuuttajaoppilaan kotoutumista ja suomen kielen oppimista. Ikätasoinen vertaisryhmä edistää myös hänen kokonaiskehitystään sekä vahvistaa sosiaalisten suhteiden syntymistä. Oppilaan sopeutumista perusopetuksen ryhmään tuetaan osallistavalla toimintakulttuurilla, ryhmäyttämällä, vuorovaikutukseen ohjaavilla toimintatavoilla ja kannustamalla häntä. Integrointia tulee edeltää valmistavan ryhmän opettajan ja luokanopettajan tai luokanvalvojan välinen yhteistyö ja tiedonsiirto sekä vastaanottavan luokan oppilaiden valmistaminen etukäteen uuden oppilaan tulemiseen. Yhteistyö jatkuu koko valmistavan opetuksen ajan.

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy opiskelemaan hänelle määrättyyn lähikouluun.

## 2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa tulee olla kuvattuna:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustarkastelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

# KOUVOLA

Valmistavan opetuksen ryhmissä noudatetaan koulun lukuvuosisuunnittelussa määriteltyä tasa-arvosuunnitelmaa. Yhdenvertaisuussuunnitelmat sisältyvät koulujen opetussuunnitelmiin.

### 3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

#### 3.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

*Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.*

*Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvaiheeltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.*

*Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.*

*Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.*

## KOUVOLA

Valmistava opetus aloitetaan oppilaan omaan osaamistasoon ja taustaan tutustumisella. Oppilaan kotimaan sekä kansallisuus-, kulttuuri-, koti- ja koulutaustan tunteminen tukee tavoitteiden asettamista ja oppisisältöjen suunnittelua.

#### **Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja alkuopetuksen kanssa**

Kouvolassa toimii joustava esi- ja alkuopetus ja inklusiivinen valmistava opetus omassa esiopetusryhmässä ja lähikoulussa. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa aikuisten välinen yhteistyö on tiivistä ja oppilaslähtöistä.

Valmistavan opetuksen oppilaat huomioidaan arjen toiminnassa. Selkeät arjen rutiinit, havainnollistava opetus ja ohjaaminen, leikillisuus ja aktiivinen yhteinen toiminta (esim. toiminnallinen oppiminen, välituntitoiminta, retket, tapahtumat) tukevat osallistumista ja turvallisuuden tunnetta. Yhteinen tekeminen vahvistaa kaverisuhteita ja tukee luontevaa integroitumista esiopetuksen ja koulun toimintaan. Yhteistyötä suunniteltaessa otetaan huomioon valmistavan opetuksen oppilaat ja ryhmäkoko, jotta integraatio voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisesti ja riittävällä tuella.

Valmistavan opetuksen esi- ja alkuopetuksen oppilaalla on mahdollisuus osallistua myös iltapäivätoimintaan huoltajan hakemuksella.

## **Yleiset tavoitteet ja yhteistyö perusopetuksen kanssa**

Valmistavan oppilaan kiinnittymisen tukeminen osaksi koulu yhteisöä on osa koulun toimintakulttuuria. Koulujen rakenteet ja arjen rutiinit tukevat oppilaiden osallisuutta ja ryhmäytymistä. Kiinnittymistä tukevat toiminnalliset hetket, havainnollistava opetus ja ohjaaminen, yhteiset ruokailut, kummiluokka- tai kaverikummitoiminta, ohjattu välituntitoiminta ja -pelit.

Yhteistyö valmistavan opetuksen ja perusopetuksen välillä käynnistyy oppilaan opintojen alussa. Integraatiota suunnitellaan ja toteutetaan järjestelmällisesti valmistavan opetuksen opettajan sekä luokanopettajan tai aineenopettajan yhteistyönä. Integraatiota toteutetaan esimerkiksi taito- ja taideaineissa ja matematiikassa oppilaan lähtökohdat huomioiden. Oppiaine yhteistyön lisäksi kiinnittymistä tuetaan koko koulun toimintakulttuurissa.

Opettajien välinen yhteistyö on johdettua, aikataulutettua ja kirjattua. Koululla laaditaan vuosittainen suunnitelma, joka varmistaa integraation toteutumisen ja sen, että yhteistyö etenee tavoitteellisesti ja yhdenvertaisesti. Koulun johtamisella varmistetaan, että rakenteet, resurssit ja toimintatavat tukevat valmistavan opetuksen oppilaiden sujuvaa siirtymistä osaksi koulu yhteisöä.

## **Yleiset tavoitteet ja yhteistyö aikuisten perusopetuksen ja toisen asteen kanssa**

Valmistavan opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta oppimaan suomen kieltä ja saamaan hyvät taidot jatko-opintoihin. Valmistavan koulutuksen opettaja tekee yhteistyötä aikuisten perusopetuksen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa. Yhteistyön avulla oppilas ja huoltajat saavat tietoa eri opiskelumahdollisuuksista ja siitä, mikä opintopolku sopii oppilaalle parhaiten. Tavoitteena on, että oppilas löytää itselleen sopivan jatkokoulutuksen ja saa tukea siirtymään.

## **3.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt**

### **3.2.1. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus**

*Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt*

# **KOUVOLA**

### **Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus**

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on keskeinen oppiaine, jonka tavoitteena on saavuttaa kehittyvä peruskielitaito ja antaa oppilaalle valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa huomioidaan oppilaan aiempi koulu- ja opiskelutausta sekä yksilölliset lähtökohdat. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan taito- ja ikätasoon sopivat tavoitteet ja sisällöt, mukaan lukien luku- ja kirjoitustaidon kehittäminen sekä oppiaineiden sanaston hallinta.

Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin Kouvolan perusopetuksen opetussuunnitelmaa.

Tärkeänä tavoitteena on arkikielen hallitseminen sekä se, että opitaan toimimaan suomalaisessa koulussa, kulttuurissa ja toimintaympäristössä (esim. liikenne, ruokailutavat, ympäristön tarjoamat palvelut kuten kirjasto, uimahalli, harrastukset, luontokohteet ja muut lähiympäristön tuomat mahdollisuudet). Opetuksen aikana tutustutaan suomalaiseen kirjallisuuteen erilaisin tavoin.

### 3.2.2. Oppilaan oma äidinkieli

*Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan.*

*Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.*

## **KOUVOLA**

Valmistavan opetuksen aikana oppilaalla on mahdollisuus osallistua oman äidinkielen opetukseen, mikäli opetusta oppilaan äidinkielessä Kouvolan perusopetuksen oman äidinkielen opetussuunnitelman mukaan järjestetään.

Oman äidinkielen vahvaa osaamista tuetaan mahdollisuuksien mukaan. Oman äidinkielen opetuksessa noudatetaan valtakunnallista oppilaan oman äidinkielen opetussuunnitelmaa ja Kouvolan perusopetuksen linjauksia.

Kun oppilas aloittaa opiskelun, hänen edellytetään osallistuvan siihen lukuvuoden ajaksi. Opetus järjestetään keskitetysti eikä sitä välttämättä anneta oppilaan omassa koulussa. Opetus voi olla kokonaan tai osittain etäopetuksena.

### 3.2.3. Muut kielet

*Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.*

## KOUVOLA

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan Kouvolan opetussuunnitelmaa soveltuvin osin. Vieraan kielen opinnot järjestetään koulun kieliohjelman mukaisesti ja suhteutetaan oppilaan kielellisiin valmiuksiin, jotta oppilas voi edetä turvallisesti kohti perusopetuksen tavoitteita. Oppilaan kielipolku rakentuu yksilöllisesti: suomi toisena kielenä on opetuksen ydin. Oppilaan valmiuksien mukaan voidaan opetukseen sisällyttää esimerkiksi alkeisenglannin opintoja ja kotikielen opetusta. Integroituminen perusopetuksen ryhmiin toteutuu silloin, kun oppilaan tausta ja osaaminen sen mahdollistavat.

### 3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

*Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työ- tavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esitai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat [oppiaineet](#) .*

*Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.*

## KOUVOLA

Valmistavassa opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin Kouvolan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmia. Esi- ja perusopetuksen kieli- ja kulttuurikasvatuksen tavoitteena on tukea oppilaan kielellistä kehitystä, monikielisyttä ja osallisuutta. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan kielenopetuksen tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opintojen aikana opiskellaan muiden oppiaineiden sanastoa ja keskeisiä käsitteitä sekä sisältöjä sitä mukaa kun oppilaan kielitaito kehittyy. Tavoitteena on saavuttaa opetussuunnitelmassa edellytetty kielen taitotaso ja mahdollistaa oppilaan jatko-opinnot perusopetuksen oppiaineissa.

Matematiikan opintoihin kiinnitetään erityistä huomiota. Opetuksen lähtökohtana on oppilaan taitotaso. Tavoitteissa pidetään silmällä myös oppilaan ikätasoa. Systemaattisella opiskelulla luodaan perustaa matematiikan opiskeluun perusopetuksessa.

Opetuksessa käsitellään keskeisimpinä suomalaisen kulttuuriin kuuluvia teemoja kuten juhlat, elämäntavat ja historia. Näiden opiskelussa hyödynnetään oppilaiden omaa tietämystä omaan kulttuuriin pohjautuen. Oppimisessa hyödynnetään monipuolisia oppimateriaaleja, menetelmiä- ja oppimisympäristöjä.

Valmistavan opetuksen opintojen aikana oppilas voi suorittaa perusopetuksen oppisisältöjä tai osoittaa osaamistaan niissä ~~perusopetuksen oppisisällöistä~~, jos hän on aikaisemmissa opinnoissaan tai muuten saanut riittävät valmiudet niiden suorittamiseen. Opinnot arvioi kyseisen oppiaineen opettaja.

Esiopetuksen tehtävä on vahvistaa oppilaiden kielellisiä valmiuksia ja taitoja sekä vahvistaa kielellisen identiteetin kehittymistä. Kielitietoinen opetus kohdentuu Kielten rikas maailma – oppimiskokonaisuuteen. Kielitietoisuus läpileikkaa toiminnan esiopetuksessa ja kielitietoisuuden avulla tuetaan oppilaiden kielellistä kehitystä ja eri tiedon- ja taidonalojen käsitteiden oppimista. Esiopetuksessa tuetaan monipuolisesti kielitaidon sekä itsetunnon kehittymistä. Keinoina käytetään mm. aikuisen kielellistä mallittamista ja vuorovaikutteista lukemista.

## 4. Toimintakulttuuri

*Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös [Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014](#).*

# KOUVOLA

Valmistava opetus tutustuttaa oppilasta suomalaisen koulun toimintakulttuuriin ja luo pohjaa perusopetukseen siirtymiseen. Valmistava opetus on tärkeä ja tasa-arvoinen osa koulun ja esiopetuksen yhteisöä ja toimii vuorovaikutuksessa koko yhteisön kanssa.

Kouvolan valmistavien ryhmien toimintakulttuurien yhteisenä pohjana on Kouvolan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat sekä valmistavan opetuksen opetussuunnitelma, joita toteutetaan kussakin ryhmässä koulun tarjoamissa puitteissa. Toimintakulttuurin kehittämisen perusedellytyksenä on toisia arvostava, avoin, vuorovaikutteinen ja luottamusta rakentava keskustelu.

Varhaiskasvatusyksikön ja koulun suunnitelmissa täsmennetään yksikön toimintakulttuuri, oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittämisen tavoitteet, yhteiset toimintaperiaatteet, yhteistyön muodot sekä muun koulutyön käytännön toteuttaminen.

Toimintakulttuuria ohjaavat keskeiset periaatteet: oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä, hyvinvointi ja turvallinen arki, vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely, kulttuurien moninaisuus ja kielitietoisuus, osallisuus ja demokraattinen toiminta, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat osa toimintakulttuuria ja luovat pohjan kaikelle opetukselle ja myös ryhmä- ja oppilaskohtaisille tukitoimille. Tavoitteena on jokaisen oppilaan osallisuuden vahvistaminen, oppiminen, esiopetukseen osallistuminen ja koulunkäynnin tukeminen inklusiivisesti. Inklusiivinen toimintakulttuuri mahdollistaa yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet kaikille oppilaille torjuen eriarvoisuutta.

Toimintakulttuuri tukee kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta, yhteisöllisten toimintatapojen kehittymistä ja avointa vuorovaikutusta.

### 4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat

*Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttäen kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.*

*Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.*

*Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa*

## KOUVOLA

Valmistavan opetuksen aikana opetellaan erilaisia työtapoja sekä opastetaan oppilaita toimimaan itsenäisesti, pareittain ja ryhmässä. Opiskelussa on käytössä monipuoliset toimintatavat: pelit, leikit, oppikirjat, digimateriaali, videot, musiikki, tutustumisretket, vierailut, vierailijat. Lisäksi käydään läpi eri oppiaineiden työskentelytapoja.

Valmistavan opetuksen aikana hyödynnetään Kouvolan monipuolisia oppimisympäristöjä koulujen läheisyydessä, esim. metsä, kirjasto ja liikuntapaikat. Erityisesti ennen perusopetukseen ~~yläkouluun~~ siirtymistä oppilaita ohjataan koulun käytänteiden omaksumisessa, lukujärjestyksen tulkitsemisessa ja tehdään yhteistyötä oppilaiden lähikoulujen kanssa.

Oppimisympäristön merkitys oppimiselle tulee tiedostaa ja sen kehittämisessä tulee erityisesti ottaa huomioon lapsen ja nuoren kehitystaso. Oppimisympäristöjen valinnalla tuetaan oppilaan kokonaisyhyvinvointia: psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista kasvua.

## 4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

*Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.*

*Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.*

*Suomen tai ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.*

*Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.*

*Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa*

# KOUVOLA

Valmistava opetus on jatkuvasti kokonaisvaltaista ja oppiainerajat ylittävää. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, niin kielelliset kuin kulttuurin tuntemuksen ja muun osaamisen tarpeet, ja mahdollisuuksien mukaan myös kiinnostus eri asioihin.

Valmistavassa opetuksen ryhmät osallistuvat koulun monialaisen oppimiskokonaisuuden toteuttamiseen yhdessä muiden luokkien kanssa.

Opetuksen eheyttämisen tavoitteena on kokonaisuuksien ymmärtäminen, yhteistyö, vuorovaikutus ja tiedon syventäminen sekä innovatiivisuus ja luovuus. Eheyttämisessä huomioidaan, että lasta ja nuorta ympäröivä maailma on täynnä erilaisia asioita, jotka liittyvät oppimiseen. Opetuksen eheyttämisessä nähdään myös, että oppilaan elämä on kokonaisuus ja varhaiskasvatustyksikössä ja koulussa tuetaan sitä.

Mitä pienempi lapsi on kysymyksessä, sitä vahvemmin hänen omat kiinnostuksen kohteensa ovat eheyttämisen lähtökohtana. Myös isommilla oppilailla on oikeus eheyttämisen kautta yhteisöllisyyttä tukevaan toimintakulttuuriin. Heillä on oikeus oppia tietojen soveltamista ja saada kokemuksia osallistumisesta. Opetuksen eheyttämisen kautta opittavien asioiden merkitys omaan elämään vahvistuu.

## 5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

*Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määriteltä valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.*

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Oppilaan oma opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

# KOUVOLA

### Valmistavaan opetuksen käynnistyminen

Oppilaan valmistavan opetuksen aloitusprosessi käynnistyy, kun tieto oppilaasta siirtyy hallinnosta valmistavan opetuksen rehtorille. Rehtori vastaanottaa yhteydenottolomakkeen ja välittää perheen yhteystiedot opettajalle sekä mahdolliselle yhteyshenkilölle. Koulu ottaa perheeseen tai maahanmuuttajien yhteyshenkilöön yhteyttä viikon kuluessa tiedon saapumisesta ja sopii oppilaan aloituksesta yksilöllisesti.

Huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä käytetään tarvittaessa tulkkipalveluita. Terveystietäjä osallistuu perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön prosessin alusta lähtien.

### Oppilaan opinto-ohjelma

Oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma valmistavan opetuksen ajaksi yhteistyössä oppilaan huoltajien kanssa. Suunnitelma laaditaan kolmen kuukauden kuluessa opintojen aloittamisesta yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien kanssa. Valmistavan opetuksen ryhmässä suunnitelman laadinnasta vastaa valmistavan opetuksen opettaja. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa sen laadinnasta vastaa luokanopettaja tai luokanvalvoja. Opinto-ohjelma arvioidaan ja päivitetään tarvittaessa ja arvioidaan valmistavan opetuksen päättyessä. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan yhteistyössä, jossa voi olla mukana esimerkiksi valmistavan opetuksen opettaja, laaja-alainen erityisopettaja, muita asiantuntijaopettajia ja huoltaja.

Opinto-ohjelma on pohjana S2-suunnitelmalle, joka laaditaan Kouvolassa kaikille valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille

Opinto-ohjelmaan kirjataan myös oppilaan integraatio yleisopetuksen ryhmään. Yleensä integrointi aloitetaan taito- ja taideaineissa, matematiikassa ja vieraissa kielissä oppilaan edellytysten ja aikaisempien opintojen perusteella. Ennen integrointia oppilas tutustuu oppiaineen keskeisiin käsitteisiin. Valmistavan opetuksen aikana oppilas voi opiskella osan oppiaineista perusopetuksessa erityisenä tutkintona.

Huoltajaa tiedotetaan opintojen etenemisestä ja opinto-ohjelman muutoksista. Opinto-ohjelman arviointi käydään huoltajan kanssa läpi ennen valmistavan opetuksen päättymistä.

## 6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

*Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.*

*Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.*

# KOUVOLA

Valmistavassa opetuksessa huomioidaan oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen, esiopetukseen osallistumisen ja koulunkäynnin tuki. Oppilaan etu ja kokonaisvaltainen hyvinvointi muodostavat opetuksen perustan. Jokaisen lapsen ainutlaatuisuus ja yksilöllisyys huomioidaan tasa-arvoisesti, ja hyvinvointia edistetään yhteistyössä kodin, varhaiskasvatuksen, koulun ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Oppimisen ilo syntyy uteliaisuudesta, onnistumisen kokemuksista ja yhteisestä tekemisestä, mikä vahvistaa lapsen motivaatiota ja luottamusta omiin kykyihin.

Esiopetuksen ja koulun toimintakulttuuri luovat perustan oppimiselle ja mahdollistaa mahdollistavat sen, että lapsi voi keskittyä kasvuun ja oppimiseen ilman pelkoa tai epävarmuutta. Lapsen tulee voida kokea olevansa turvassa kiusaamiselta, syrjinnältä ja vaaratilanteilta.

Mikäli oppilaalla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, -hänelle voidaan antaa ryhmäkohtaista tukea. Tavoitteena on auttaa ja tukea maahanmuuttajaoppilasta siten, että hänellä on tasavertaiset mahdollisuudet suoriutua opinnoistaan ja suorittaa oppivelvollisuus edellytystensä mukaisesti yhdessä ikätovereidensa kanssa. Lähtökohtana ~~on~~ ovat oppilaan vahvuudet sekä hänen yksilölliset oppimisen ja tuen tarpeensa. Erityistä huomiota kiinnitetään koulupolun nivelvaiheisiin.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea suunniteltaessa otetaan huomioon oppilaan kokonaistilanne ja kotoutumiseen tarvittava aika ennen ratkaisujen tekemistä. Oppilasta autetaan oppimisvaikeuksissa eri tukimuodoin, jotka määräytyvät vaikeuksien laadun ja laajuuden mukaan. Mikäli valmistavan opetuksen edetessä huomataan, että ryhmäkohtainen tuki ei tule riittämään, oppilaalle voidaan tehdä oppilaskohtaisen tuen suunnitelma ja päätös oppilaskohtaisesta tuesta perusopetusta silmällä pitäen.

### 6.1. Opetuksen eriyttäminen

*Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskelunvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta.*

*Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen. Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden*

*osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineksen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon*

## 6.2. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

# KOUVOLA

Jatkuva ja monimuotoinen yhteydenpito oppilaiden huoltajien kanssa on tärkeää ja tarpeellista. Kodin ja koulun välistä yhteydenpitoa ovat mm. keskustelut, vanhempainillat, palaverit huoltajien kanssa, Wilma-viestintä ja muut yhteydennotot.

Verkostoyhteistyötä tehdään mm. maahanmuuttopalveluiden, tulkkipalveluiden ja sosiaalipalveluiden kanssa. Yhteistyötahoja ovat myös muut tahot oppilaan tarpeen mukaan (esim. erityiskoulut, erityispalvelut).

Tärkeitä yhteistyötahoja ovat oppilaiden tulevat koulut: tutustuminen, siirtopalaverit.

Kodin- ja koulun yhteistyötä vahvistetaan perhekoulu-mallilla.

## 6.3. Opiskeluhoolto

Tässä luvussa määrätään opiskeluhoillon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhoillon tavoitteista sekä opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta.

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaisua opiskeluhoolto, oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisua oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1 § (377/2022)).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhoillon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhoollissa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhooltoon (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön. Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilaille on oikeus opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhoitopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 15 a § (378/2022) ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § (377/2022)).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoiltoa. Opiskeluhoiltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhoiltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas- ja

opiskelijahuoltolaki 3 § (377/2022)), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhoitotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkitsemispalveluista.

Opiskeluhoillon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa

# KOUVOLA

Valmistavan opetuksen oppilaat kuuluvat oman koulunsa opiskeluhuollon tukitoimien piiriin. Tukitoimien käynnistämien ja varhainen puuttuminen ovat myös valmistavassa opetuksessa keskeistä.

## 6.4. Oppilaanohjaus

*Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.*

*Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.*

# KOUVOLA

Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa noudatetaan Opetushallituksen Hyvän ohjauksen kriteereihin perustuvaa Kouvolan koulujen yhteistä ohjaussuunnitelmaa. Ohjaussuunnitelmaan kirjataan koulukohtaiset tarkennukset valmistavan opetuksen osalta.

Oppilaan siirtyessä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen tiedot oppilaan edistymisestä, valmiuksista ja tuen tarpeesta siirtyvät vastaanottavaan kouluun. Tiedonsiirron tavoitteena on turvata oppimisen jatkumo ja mahdollistaa opetuksen jatkuminen siitä, mihin valmistavassa opetuksessa on päästy.

Siirtymää valmistellaan suunnitelmallisesti ja moniammatillisesti. Prosessiin osallistuvat valmistavan opetuksen opettajan lisäksi esimerkiksi laaja-alainen erityisopettaja, S2-opettaja, vastaanottavan koulun asiantuntijat sekä tarvittaessa resurssikeskus. Vastaanottavan koulun rehtori saa tiedon oppilaasta viimeistään puoli vuotta ennen siirtymää.

Oppilaalle määritellään lähikoulu Kouvolan perusopetuksen toimintamallien mukaisesti. Lähikoulupäätös sisältää koulupaikan ja luokka-asteen. Luokkataso määritellään yhteistyössä valmistavan opetuksen opettajaa ja rehtoria sekä huoltajaa kuullen. Oppilas sijoitetaan pääsääntöisesti ikätasoaan vastaavalle vuosiluokalle. Mikäli siirtymistä alemmalle vuosiluokalle harkitaan, arvio tehdään moniammatillisesti ja pedagogisin perustein. Oppilaille ja heidän huoltajilleen tarjotaan mahdollisuus tutustua uuteen kouluun riittävän ajoissa.

Oppilaan siirtymää tuetaan järjestämällä tutustumisjakso tulevassa koulussa. Tutustuminen voi toteutua esimerkiksi viikoittaisina käynteinä. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan turvallisuuden tunnetta, tukea kouluyhteisöön kiinnittymistä ja lisätä huoltajien ymmärrystä koulun toimintakulttuurista.

Mikäli oppilaalla on vielä valmistavan opetuksen jälkeen kehittyvä alkeiskielitaito (A1.2) opetuskielessä, hänet voidaan ohjata vuoden kestävään perusopetuksessa toteutettavaan

valmistavan opetuksen lisäopetukseen. Lisäopetus voi olla tarpeen myös puutteellisen tai vähäisen koulunkäyntihistorian takia tai siksi, että oppilas siirtyy perusopetukseen sen loppuvaiheessa.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Lisäopetus suunnitellaan yhteistyössä opettajien ja resurssikeskuksen kanssa, ja se toteutetaan yleensä oppilaan omassa lähikoulussa. Oppilaalle laaditaan suunnitelma lisäopetuksen toteuttamisesta. Sen pohjana käytetään S2-suunnitelmaa. Tarve valmistavan opetuksen lisäopetukselle voidaan todeta myös myöhemmin perusopetuksen aikana, jos oppilaan edistyminen sitä edellyttää.

Oppilaan opintoja valmistavan opetuksen jälkeen tarkastellaan aina yksilökohtaisesti. Hänet tulee ohjata tarkoituksenmukaiseen opiskelupaikkaan, joka lähikoulun lisäksi voi olla esimerkiksi aikuisten perusopetus tai muu oppivelvollisuuskoulutus.

## 6.5. Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

*Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustieteiden ja erilaisia kurinpidollisia keinoja. Kasvatustieteiden ja kurinpidollisissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.*

*Kasvatustieteiden keskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatustieteiden keskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.*

*Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.*

*Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämistä koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.*

*Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa*

voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

# KOUVOLA

Valmistavassa opetuksessa noudatetaan koulujen kasvatustieteellisiä ja kurinpidollisten keinojen käyttöä koskevia suunnitelmia.

Opiskelu- ja huollollista yhteistyötä tukevat selkeät rakenteet, säännöllinen moniammatillinen työ ja yhteiset toimintamallit, joiden avulla valmistavan opetuksen oppilaat saavat oikea-aikaista tukea. Kaupungin tasolla valmistavan opetuksen yhteistyö koordinoidaan niin, että käytännöt ovat yhtenäiset ja tieto kulkee kaikille toimijoille.

Oppimisen tuen rakenteet tehdään näkyviksi, jotta jokainen aikuinen osaa ohjata oppilaan oikean tuen piiriin. Ohjaus jatkuu yläkouluun ja edelleen toiselle asteelle: siirtymä tuetaan suunnitelmallisesti, huomioiden ryhmäkoot, resurssit, kulkeminen ja oppilaan paras. Tarvittaessa hyödynnetään lisäresurssipankkia, lisävalo-opettajaa tai erityisopettajan tukea.

Perhekoulutoimintaa voidaan rakentaa vuosikellon ympärille, ja vastuu jakaa eri toimijoiden kesken. Mukaan kutsutaan yhteistyötahoja, kuten monikulttuurikeskus, kirjasto, perhetyö ja lastensuojelu, jotta perheiden tuki on kokonaisvaltaista.

## 7. Oppilaan arviointi

*Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.*

*Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.*

# KOUVOLA

Kouvolan perusopetuksen arviointikulttuurin muodostuu opetushenkilöstön yhteisestä näkemyksestä arvioinnin käsitteistä, sen rakenteista ja eri tehtävistä ja osallistamisen kulttuurista. Arvioinnissa korostuu eettisyys ja oikeudenmukaisuus. Kouluilla on avattu opettajien, oppilaiden ja huoltajien rooli arvioinnin kokonaisuudessa.

Oppilaalle annetaan rohkaisevaa, kannustavaa ja rakentavaa palautetta työskentelystä, oppimisessa edistymisestä sekä tavoitteiden saavuttamisesta koko valmistavan opetuksen ajan.

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Monipuolisen arvioinnin avulla oppilaalle muodostuu realistinen käsitys omista taidoistaan, jotka pohjautuvat oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteisiin.

Valmistavan opetuksen luonteeseen kuuluu säännöllinen ja tiivis yhteistyö oppilasta opettavien opettajien kesken. Myös arviointia toteutetaan yhteistyössä.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaalle annetaan ainakin yksi väliarviointi, joka voi olla esimerkiksi arviointikeskustelu tai kirjallinen palaute.

Huoltajien kanssa käydään keskusteluja säännöllisesti. Oppilaan oman opinto-ohjelman arviointi käydään läpi huoltajan kanssa valmistavan opetuksen lopulla.

Kun oppilas siirtyy kesken lukuvuoden valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, koulujen on tehtävä tiivistä yhteistyötä. Opettajat siirtävät toisilleen ajantasaiset tiedot oppilaan osaamisesta, jotta opiskelu jatkuu sujuvasti uudessa ryhmässä. Oppilas voidaan arvioida sanallisesti, jotta hänen edistymisensä ja vahvuutensa näkyvät selkeästi uudessa opetusryhmässä.

[kehittyvän-kielitaidon-asteikko\\_suomi-ja-ruotsi-toisena-kielena-ja-kirjallisuus.pdf](#)

## 8. Todistukset

*Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.*

# KOUVOLA

Kouvolan perusopetuksessa valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus valmistavaan perusopetukseen osallistumisesta. Kouvolan valmistavassa opetuksessa on käytössä oma todistusohja. Todistukseen merkitään opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet ja opetuksen sisältö.

Myös inklusiivisessa esi- ja alkuopetuksessa oppilaat saavat valmistavan opetuksen todistuksen valmistavan opetuksen päättyessä. He eivät saa lukuvuositodistusta, mutta oppilaille voidaan antaa vapaamuotoinen arviointi lukuvuoden päättyessä.

Yläkoulun valmistavan oppilaat saavat todistuksen erityisenä tutkintona suoritetuista opinnoista.

## 9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

*Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksilukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot.*

*Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.*

*Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.*

# KOUVOLA

---

Asiaan kiinnitetään erityistä huomiota, jos oppilas on siirtymässä peruskoulun yläluokille. Erityisen tutkinnon suorittaminen vaatii aina oppilaskohtaista harkintaa.

Tavoitteena on, että yläkouluikäiset oppilaat suorittavat seitsemännellä luokalla päättyviä perusopetuksen opintoja mahdollisuuksien mukaan valmistavan opintojen aikana.